

Adviesnota aan de raad

Raadsvergadering: 4 juli 2019
Agendanummer:
Team: BV
Zaaknr: 50936-2019

Onderwerp: Jaarrekening 2018

Aan de raad

Inleiding

Op 29 mei heeft het college u de jaarrekening 2018 aangeboden waarop nog geen accountantscontrole had gevonden. De controle is eenzijdig verzet door Baker Tilly van april 2019 naar juni 2019 als gevolg van capaciteitsproblemen bij de accountant. Wij hadden daarom nadrukkelijk een voorbehoud gemaakt van mogelijke wijzigingen naar aanleiding van de nog uit te voeren accountantscontrole.

Deze accountantscontrole heeft geleid tot een aantal financiële wijzigingen en tekstuele aanpassingen in de jaarrekening 2018. De jaarrekening 2018 sluit met een batig saldo van € 173.000.

Er dient nog wel een interne review plaats te vinden door Baker Tilly op het controledossier. Dit is de laatste (standaard) stap in het proces van afronding van de definitieve accountantsverklaring. De definitieve accountantsverklaring zal 4 juli 2019 ontvangen worden. De jaarrekening 2018 wordt nu vooruitlopend hierop aan de gemeenteraad ter beschikking gesteld inclusief het accountantsverslag.

In de bijlage staan alle financiële correcties en tekstuele wijzigingen opgenomen.

Beslispunten

1. De jaarrekening, inclusief overzicht van baten en lasten 2018 vast te stellen;
2. Het batig saldo van de jaarrekening 2018 vast te stellen op € 173.000;
3. Dit saldo bestemmen conform aangegeven in de resultaatbestemming;
4. Vormen van een bestemmingsreserve spelen
5. Vormen van een bestemmingsreserve lichtmasten
6. De 8e wijziging van de begroting 2019 vast te stellen;
7. In het kader van de begrotingsrechtmatigheid de gemotiveerde overschrijding op programma 1, 2, 3 en 5 te autoriseren;
8. Het normenkader 2018 vast te stellen;
9. Kennis te nemen van de in de bijlage gewaarmerkte en opgenomen regelgeving als de relevante regelgeving voor toetsing op rechtmatigheid volgens het besluit accountantscontrole Gemeenten (Bado).

Dit onderwerp komt aan de orde in:

--

Dit onderwerp is aan de orde geweest in:

College van Burgemeester en wethouders d.d. 2 juli 2019

Samenhang met eerdere besluiten en/of beleidsprogramma / raadsprogramma Programmabegroting 2018

Beoogd effect

Vaststellen van de jaarrekening.

Duurzaamheid

N.v.t.

Argumenten

2.1 Deze jaarrekening sluit met een batig saldo van € 173.000.

Het batige saldo bestaat uit een aantal voor- en nadelen zoals opgesomd op pagina 3 van de programmaverantwoording.

De drie grootste voordelen zijn:

- Uitkering fonds tekort gemeenten 2018 ("stroppenpot") : € 773.000
- Vrijval voorziening lichtmasten en armaturen: € 482.000
- Hogere opbrengsten leges (meer aanvragen): € 380.000

De drie grootste nadelen zijn:

- Extra storting pensioenrechten wethouders: € 1.125.000 (in de versie van 29 mei was dit een nadeel van € 300.000)
- Lagere opbrengsten toeristenbelasting: € 492.000
- Tekort programma 2 (inclusief 3D's): € 322.000 (in de versie van 29 mei was dit een nadeel van € 533.000)

Per saldo sluit de jaarrekening met een batig saldo van € 173.000.

2.2 Nadere toelichting wijzigingen ten opzichte van versie jaarrekening 29 mei 2019

Op 29 mei 2019 heeft u een jaarrekening 2018 aangeboden gekregen van het college onder voorbehoud van wijzigingen. Op deze jaarrekening had nog geen accountantscontrole plaatsgevonden. Inmiddels is deze controle afgerond er zijn een aantal wijzigingen doorgevoerd. Deze grootste wijzigingen staan hieronder toegelicht.

- Programmakosten GR Peelgemeenten (voordeel € 211.494)
GR Peelgemeenten voert namens de gemeente diverse zorgtaken uit. De jaarrapportage van de GR is leidend voor de programmakosten die wij in onze jaarrekening dienen op te nemen. Op deze jaarrapportage wordt bij de GR een accountantscontrole uitgevoerd. Daarbij bleek voor Gemert-Bakel voor een bedrag van € 211.494 teveel aan nog te betalen verplichtingen opgenomen. Dat is nu gecorrigeerd.
- Eindafrekening BLINK 2018 (€ 97.121 voordeel)
Van BLINK is een eindafrekening ontvangen voor kosten afval over 2018. Deze valt € 97.121 positief uit. Eindafrekeningen dienen indien ontvangen voor afronding van de accountantscontrole in het boekjaar zelf verwerkt te worden. Dit geeft nu een voordeel.
- Wachtgelden voormalige wethouders (€ 85.000 voordeel)
Deze voorziening was over toereikend. Daarom dient € 85.000 vrij te vallen.
- Voorziening golfbaan (€ 200.000 nadeel)
Gezien de verliezen uit het verleden en de verwachte kasstroom van € 358.000 in de komende jaren heeft de accountant bij het college aangegeven dat zijn van mening zijn dat er een voorziening getroffen dient te worden voor de betalingsachterstanden bij de golfbaan. De aangegeven kasstroom is op basis van het raadsbesluit van 22 mei 2019 golfbaan en het bijbehorende verbeterplan. In de jaarrekening 2018 is daarom nu een voorziening door ons getroffen. Via deze

voorziening wordt € 200.000 opzij gezet voor het geval de golfbaan in de toekomst een deel van de achterstand niet kan inlopen.

Via deze jaarrekening wordt geen kwijtschelding van de betalingsachterstand verleend. Het betreft enkel een reservering voor risico's. Als in de toekomst de golfbaan de betalingsachterstand weer inloopt kan deze voorziening van € 200.000 vrijvallen en toegevoegd worden aan de algemene reserve.

- APPA voorziening (€ 825.000 nadeel)

APPA staat voor Algemene Pensioenwet Politieke Ambtsdrager. Gemeenten dienen daar zelf geld voor opzij te zetten. De voorziening wordt getroffen omdat een (voormalige) wethouder op ieder moment zijn of haar opgebouwde pensioen kan overdragen. Dit vindt in praktijk nauwelijks plaats maar de gemeente dient daar wel rekening mee te houden in haar balans positie.

In de jaarrekening zoals aangeboden op 29 mei 2019 was een nadeel gemeld van € 300.000 op de APPA voorziening. Dit betrof een toevoeging voor de (voormalige) wethouders waarvan het pensioen nog niet is ingegaan, op basis van actuele actuariële berekeningen.

Er heeft nu ook een actuariële berekening plaatsgevonden voor de voormalige wethouders die al met pensioen zijn gegaan. Dit geeft een extra bijstorting van € 825.000. Dit betreft zowel een daling van de rekenrente voor die groep als het hanteren van sterftetabellen. Via deze tabellen wordt gerekend met een kans op sterven in plaats van een concrete leeftijd van sterven. De berekeningen zijn inclusief partnerpensioen. De berekeningen zijn door een externe partij uitgevoerd gezien de specifieke kennis die hiervoor nodig is.

2.3 Resultaat jaarrekening 2018 is bovenop de resultaten van de drie financiële rapportages in 2018

Via drie financiële rapportages is de begroting gedurende 2018 tussentijds bijgesteld. De jaarrekening is het resultaat ten opzichte van de laatst vastgestelde financiële rapportage (3e). Voor het totaaloverzicht over 2018 staan hieronder de verschillende resultaten weergegeven.

Totaal 1e financiële rapportage	€	203.988
Totaal 2e financiële rapportage	€	-/- 1.789.176
Totaal 3e financiële rapportage	€	186.479
Totaal financiële rapportages	€	-/- 1.398.709
Saldo jaarrekening 2018	€	173.000
Totaal financiële rapportages en jaarrekening 2018	€	-/- 1.225.709

Het tekort in 2018 wordt in belangrijke mate veroorzaakt door de overschrijding op de 3D's. In de 2^e financiële rapportage 2018 heeft u daarvoor tussentijds een bedrag van € 1.870.000 bijgeraamd.

Beoogd was om in 2018 een bedrag van € 482.000 te storten in de algemene reserve ten behoeve van opbouw van het weerstandsvermogen. Door het negatieve resultaat in de 2^e financiële rapportage 2018 is dit niet gerealiseerd. De algemene reserve is zelfs afgenomen in plaats van gestegen. De huidige stand van de algemene reserve is met € 185.000 uiterst minimaal. Dit is de stand van de algemene reserve voor bestemming van het jaarrekeningresultaat 2018. Bij de bestemming van het jaarrekeningresultaat 2018 wordt aan u voorgesteld € 185.000 te onttrekken aan de algemene reserve. De stand bedraagt daarna € 0. Dit is uiterst kwetsbaar. Daarnaast wordt aan u voorgesteld € 277.000 te onttrekken uit de algemene reserve bouwgrond. Dit is een vrij te besteden reserve. De stand bedraagt daarna € 5.206.730.

2.4 1e actualisatie bouwgrondexploitatie 2019 is verwerkt in deze jaarrekening.

Op 4 juli 2019 wordt uw gemeenteraad ook een actualisatie van de bouwgrondexploitatie

aangeboden. De cijfers hiervan zijn verwerkt in deze jaarrekening 2018 maar maken geen onderdeel uit van het batig saldo van € 173.000.

In de jaarrekening wordt per saldo € 2.765.507 gestort in de Algemene reserve bouwgrond. Deze storting is opgebouwd uit winstnemingen (voordeel) en nemen extra voorziening complexen (nadeel). Onder de streep blijft daar de genoemde € 2.765.507 als voordeel over. De Algemene reserve bouwgrond stijgt hierdoor in omvang van € 2.718.000 naar € 5.483.507. De Algemene reserve bouwgrond is bedoeld voor het opvangen van risico's in de bouwgrondexploitatie en maakt onderdeel uit van het aanwezige weerstandsvermogen van de gemeente. Na bestemming van het resultaat van de jaarrekening 2018 resteert in deze reserve € 5.207.000.

3.1 Gemeenteraad dient een besluit te nemen over de resultaatbestemming van het batige saldo van € 173.000.

Uw gemeenteraad dient te bepalen wat u met het batige saldo van € 173.000 in de jaarrekening doet.

Allereerst wordt voorgesteld om een reserve lichtmasten en een reserve speeltoestellen te vormen. Daar wordt dan respectievelijk € 482.000 en € 121.000 in gestort. Dit betreffen de oorspronkelijk standen van de voorzieningen spelen en lichtmasten. Deze voorzieningen zijn vrijgevallen in deze jaarrekening.

Deze vrijval heeft plaats moeten vinden omdat er hoofdzakelijk vervangingsinvesteringen werden betaald uit de voorzieningen. Dat is niet toegestaan binnen de BBV. Enkel groot onderhoud kan uit voorzieningen worden betaald. Door de vrijgevallen bedragen in een reserve te storten blijven de middelen beschikbaar voor het doel wat de gemeenteraad beoogd heeft met het destijds vaststellen van de beheerplannen spelen en openbare verlichting.

Daarnaast wordt aan u voorgesteld € 32.000 te bestemmen voor kosten toezicht aanleg glasvezel. De leges zijn ontvangen in 2018 maar het toezicht wordt uitgevoerd in 2019.

Tenslotte wordt voorgesteld € 185.000 te onttrekken aan de Algemene reserve en € 277.000 te onttrekken aan de Algemene reserve bouwgrond.

7.1 In het kader van de begrotingsrechtmatigheid de gemotiveerde overschrijding te autoriseren

Vanuit de BBV is er een verplichting overschrijdingen op programma's te onderbouwen waarna ze door de raad geautoriseerd worden. Tegenover de lastenoverschrijding staan in een aantal gevallen ook hogere baten.

8.1 De raad stelt het normenkader 2018 vast

Het normenkader is het formele uitgangspunt van de controle door de accountant. Door wettelijke ontwikkelingen kunnen gedurende het lopende boekjaar wijzigingen plaatsvinden in het normenkader. Hierdoor stelt de raad de jaarrekening en het normenkader tegelijkertijd vast.

9.1 In kader van rechtmatigheid dient de gemeenteraad kennis te nemen van de wet- en regelgeving waarop de accountant heeft getoetst bij de jaarrekening

In het Besluit Accountantscontrole Gemeenten (Bado) staat dat de relevante wet- en regelgeving meewegen in het oordeel van de accountant over rechtmatigheid. De wetgever heeft niet aangegeven welke wetten en regels relevant zijn. Het is daarom noodzakelijk een selectie te maken van de relevante wet- en regelgeving. Hierbij wordt als uitgangspunt gehanteerd dat alleen die wet- en regelgeving van belang is voor de rechtmatigheidscontrole voor zover die bepalingen bevat over financiële beheers handelingen. Deze selectie dient ter kennisgeving aan de gemeenteraad te worden aangeboden.

Kanttekeningen

2.1 Reservepositie gemeente nog niet op niveau

De algemene reserve bedraagt na resultaatbestemming € 0. Het totale aanwezige weerstandsvermogen bedraagt € 5,36 miljoen (inclusief Algemeen reserve bouwgrondexploitatie) en is daarmee nog niet op niveau.

Er is onvoldoende buffer aanwezig voor het opvangen van risico's. Het benodigde weerstandsvermogen bedraagt € 6.917.800. De risico's zijn toegelicht in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing in de jaarrekening.

Vervallen "oude" regelgeving

--

Uitvoering

Gemeenten dienen voor 15 juli hun jaarrekening in te zenden naar de provincie. Na vaststelling van de jaarstukken 2018 worden de getekende exemplaren en besluiten verzonden aan het CBS en de provincie Noord-Brabant.

Bijlagen

1. De jaarstukken 2018;
2. Verschillenlijst (financieel en tekstueel) definitieve jaarrekening 2018 v.s. jaarrekening 2018 aangeboden op 29 mei 2019;
3. Raadsbesluit inclusief begrotingswijziging;
4. Voorstel resultaatbestemming;
5. Bijlagenboek met staten en bijlagen van de jaarstukken inclusief normenkader 2018;
6. Accountantsverslag Baker Tilly

Ter inzage gelegde stukken

Gemert, 2 juli 2019

het college van burgemeester en wethouders,
de secretaris,

de burgemeester,

A.J.L.G. van Oudheusden

ing. M.S. van Veen